

35914 - Belaların hikmeti

Soru

İnsanların başına gelen belaların bir hikmeti olduğunu duyarım, bu hikmetler nelerdir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Evet, belaların birçok hikmeti bulunmaktadır. Bunlardan bazıları şöyledir:

1- Kulluğu sadece alemlerin Rabbi olan Allah’a gerçekleştirmek.

Şüphesiz insanların çoğu Allah’a kulluğu unutmuş kendi nefsine kulluk yapmamaktadır. Kendisi Allah’a kul olduğunu söylese de her hangi bir belaya maruz kaldığı takdirde gerçek yüzü ortaya çıkar, isyan edip dünya ve ahiretini kaybetmektedir. Yüce Allah şöyle buyurdu: “İnsanlardan kimi Allah'a yalnız bir yönden kulluk eder. Şöyle ki: Kendisine bir iyilik dokunursa buna pek memnun olur, bir de musibete uğrarsa çehresi değişir (dinden yüz çevirir). O, dünyasını da, ahiretini de kaybetmiştir. İşte bu, apaçık ziyanın ta kendisidir.” (Hac 11)

2-belalar, müminlerin yeryüzünde etkin bir konum kazanmaları için bir hazırlıktır.

İmam Şafiye şöyle soruldu: Sabır mı?, imtihan mı?, etkin konum mu daha faziletli?

Cevap: Etkin bir konum peygamberlerin makamıdır, etkin konum ancak imtihandan sonra gerçekleşir. Şayet imtihana maruz kalırsa sabreder, sabrederse güçlü bir şekilde etkin bir konum kazanır.

3-Günahlara keffaret olur.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-’dan rivâyet edildiğine göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: **Erkek olsun kadın olsun mü'min, Allah'a günahsız olarak kavuşuncaya kadar**

kendisinden, çoluk çocuğundan ve malından belâ eksik olmaz. (Tirmizi 2399, Elbani sahih demiştir.)

Enes -radiyallahu anh-'ın rivayet ettiği hadiste Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: Allah bir kulu hakkında hayır dilerse, cezasını ertelemeyip bu dünyada verir. Kulu için bir şer dilerse, cezasını erteleyip kıyamet gününde verir. (Tirmizi 2396, Elbani sahih demiştir)

4-Sevabın hasıl olması ve makamın yükselmesi.

Aişe - radiyallahu anha-dan rivayet edildiğine göre Allah'ın Rasulü -sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: "Müslümana, vücûduna batacak bir dikene varıncaya kadar yorgunluk, hastalık, gelecekte kederlenme, geçmişten hüznlenme, (başkalarından gelen) eza ve iç sıkıntısı isabet ederse, Allah muhakkak bu musibetleri sebebiyle o müslümanın günahlarından bir kısmına bunları kefaret kılar." (Muslim 2572)

5-Belalar, kişinin kendi kusurlarını düşünmeye fırsat verir, kendi eksikliğini ve geçmiş dönemde yaptığı hatalarını gözden geçirmesine olanak sağlar.

Şayet bu bela ceza ise hatanın nerede olduğunu arar.

6- Belalar; Tevhid, iman ve tevekkül derslerinden bir derstir.

Belalar, pratik olarak insanın ne kadar zayıf bir kul olduğunu göstermektedir. Musibetlere karşı direnç gücü ancak Allah'ın yardımıyla mümkündür. Bu nedenle gerçek bir tevekküle Rabbine tevekkül et ve O'na yönel. Böylece insandan kibir, kendini beğenmişlik, gurur ve gaflet yok olur böylece çaresiz ve güçsüz biri olduğunu fark eder ve güç sahibi olan Allah'a olan zayıflığına şahit olursun.

İbn Kayyım şöyle dedi:

“Şayet yüce Allah kullarını bela ve musibet ilacıyla tedavi etmiş olsaydı insanlar azgınlaşır ve zulmederlerdi. Yüce Allah kuluna bir hayır dilerse kulun durumuna göre bir takım bela ve musibetlerle imtihan eder. Bu imtihanla yüce Allah kullarını helak edici ilaçlardan korumuş olur. Kul

günah ve masiyetlerden arınır ve temizlendikten sonra dünyanın en yüce makamı olan kulluk mertebesine yükseltir ayrıca Allah’a yaklaşma ve onu görme ödülüyle ahirette sevap vermektedir. (Zadul mead 4/195)

7-İbtıla, nefisleri tezkiye edip Allah’a daha yakın olmalarını sağlar.

İbn Hacer şöyle dedi: “Andolsun, Allah birçok yerde ve Huneyn savaşı gününde size yardım etmiştir. Hani, çokluğunuz size kendinizi beğendirmiş, fakat (bu çokluk) size hiçbir yarar sağlamamış, yeryüzü bütün genişliğine rağmen size dar gelmişti. Nihayet (bozularak) gerisingeriye dönüp kaçmıştınız.” (Tevbe 25) ayetiyle şöyle rivayet edilir: Huneyn savaşında bir adam: “Bu gün azlığımızdan dolayı yenilmeyiz” demişti. Bu söz Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’e ağır gelmiş ve Müslümanlar hezimete uğramışlardı... (İbn Kayyim zadulmead 3/477)

Yüce Allah’ın hikmeti gereği; Müslümanlar sayı ve silah bakımından düşmanlara karşı üstün olmalarına rağmen kalplerine kibir ve gurur girmesi nedeniyle yüce Allah Müslümanları hezimete uğratmıştır. Oysa Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem Mekke fethinde tevazu ile girmiş ve zafer kazanmıştı. Yüce Allah şöyle buyurdu: “Bir de Allah, iman edenleri arındırmak ve küfre sapanları mahvetmek için böyle yapar.” (Ali imran 141)

El Kasimi bu ayetle ilgili şöyle dedi: Onları günahlardan ve nefis afetlerinden arındırıp kurtarması Onları münafıklardan ayıklayıp kurtarmıştır.. daha sonra başka bir hikmet zikretmiştir. “Kafirleri mahvetmek için” yani onları helak etmesi. Çünkü onlar haddi aştıklarında ve zulüm ettiklerinde bu davranışları onların helakına ve yok olmalarına sebep olacaktır. Yüce Allah’ın sünneti gereği bir topluluğu helak etmek istediğinde helaka sebep olacak sebepler oluşturur. Şüphesiz kâfirlerin helakına sebep olacak sebeplerden bir tanesi Allah’ın dostlarına savaş açmaları onlara zulüm etmeleri ve haddi aşmalarıdır. Unutulmaması gerekir ki: Yüce Allah Uhud savaşında Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’e savaş açan ve küfür ve zulümde ısrarcı olan müşrikleri yok etmiştir.

8-insanların gerçek kişilikleri ve yapıları ortaya çıkar. Zira bazı insanları üstünlükleri ancak musibet ve zor anlarda ortaya çıkar.

El Fudayl bin İyad şöyle dedi: İnsanlar sağlık ve afiyet içinde oldukları müddetçe belirsizliklerini

korurlar. Onların başına bir bela veya musibet geldiğinde gerçek yüzleri ortaya çıkar; mümin imanına döner, münafık iki yüzlülüğüne döner.

Beyhaki “El delail” adlı eserine Ebu Selemenin şöyle dediğini rivayet eder: “İsra olayında birçok insan fitneye düşer, bazı kişiler Ebu Bekir’e gelir ve olayı anlatır. Bunun üzerine Ebu Bekir: O’nun doğru söylediğine şahadet ederim. Dedi. Olayı anlatanlar: O’nun Şam’a gelip tekrar aynı gecede Mekke’ye döndüğüne inanıyor musun? Ebu Bekir: Evet, dedi. Ben ona bu olayın ötesinde de inanıyorum. Onun gökten haber getirdiğine inanıyorum. Bundan böyle Ebu Bekir, “Sıddık” lakabını almıştır.

9- Bela ve musibetler, insanı eğitir ve zor zamanlara hazırlar.

Şüphesiz yüce Allah peygamberine çetin ve zorlu bir hayat seçmiştir. Bu zorluklar küçüklüğünden başlamış ve onu büyük bir görev için eğitmiştir. Öyle ki bu zor göreve ancak en güçlü adamlar dayanabilirdi.

Allah’ın peygamberi Muhammed, yetim olarak doğdu, kısa bir müddet sonra annesi de vefat etmiştir. Bu konuyu yüce Allah şöyle hatırlatmıştır:

"O, seni yetim bulup barındırmadı mı?" Duha/6.

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem küçüklüğüne bakıldığı takdirde yüce Allah’ın onu musibetlere ve meşekkatlere hazırlamak istediği apaçık görülecektir.

10- İnsan bela ve musibetlerde gelecek dostlarını çıkar dostlarından ayır eder.

Bir şair şöyle der:

Bana kötü günler geçirmiş olsa da Allah belalara hayırla mükafaatlar versin!

Benin o musibetlere teşekkür etmemin sebebi onun sayesinde düşmanımı arkadaşımдан tanımamdır.

11- Belalar insana günahları hatırlatır ve tövbe etmesini sağlar.

“Sana ne iyilik gelirse Allah’tandır. Sana ne kötülük gelirse kendindendir. (Ey Muhammed!) Seni insanlara bir peygamber olarak gönderdik. Şahit olarak Allah yeter.” Nisa 79

“Başınıza gelen her musibet, kendi ellerinizin kazandığı (günahlar) yüzündendir. Allah ise, günahların birçoğunu bağışlıyor (da bunlardan dolayı musibet vermiyor).” Şura/30

Kıyamet gününde büyük ceza gelmeden dünyadaki belalar, tövbe etmeye bir kapı aralamaktadır. Zira yüce Allah şöyle buyurdu: “Andolsun, dönsünler diye biz onlara (ahiretteki) en büyük azaptan önce (dünyadaki) yakın azabı elbette tattıracağız.” Secde/21

Yakın azap dünya sıkıntıları ve insan başına gelen her türlü bela ve musibetlerdir.

Dünya hayatı sürekli hoş ve konforlu devam ederse insanın için gurur girer ve Allah’a muhtaç olduğunu unuttur. Yüce Allah’ın insanoğluna bahsettiği rahmetinden biri de onu imtihan edip kendisine dönmesini sağlamasıdır.

12-Belalar, dünyanın gerçeğini açığa vurur ve geçici bir meta olduğunu gösterir.

Gerçek hayat dünya hayatından sonra var olan hayattır. Gerçek hayatta hiçbir hastalık yok, hiçbir zaman yorgunluk yaşanmaz. Dünya hayatı ise hep sıkıntılarla doludur.

(Oysa onların tek gerçek kabul ettikleri) bu dünya hayatı hakikatte sadece bir oyun ve eğlenceden ibarettir; âhiret yurduna gelince işte asıl hayat odur; keşke bunu bilselerdi! Ankebut/64

“Gerçekten biz insanı acı, sıkıntı ve imtihan ile yüklü bir hayat içerisinde yarattık. Beled/4

13-Belalar, yüce Allah’ın sana bahsettiği nimetleri hatırlatır.

Musibetler insana uzun seneler boyunca farkına varmadığı ve takdir etmediği sağlık ve afiyetin ne anlama geldiğini en detaylı şekilde izah eder.

Musibetler insana nimetleri bahşeden yaratıcıyı ve nimetleri hatırlatır. Böylece bu musibetler nimetlere karşı şükür etmene sebep olmaktadır.

14-Cenneti özlemek

Müslüman kimse dünya sıkıntısını tatmadan cenneti özlemez. Bir müslüman konforlu ve sıkıntısız hayat sürdüğü müddetçe cenneti nasıl özlesin?!

İşte bunlar bela ve musibetlerden dolayı yüce Allah'ın dilediği bir takım hikmetlerdir.

En iyisini Allah bilir.